

EU-ministerivaliokunnassa 5.9. käsitellyn muistion lyhennetty versio

EU-UKRAINA HUIPPUKOKOUS

EU-Ukraina huippukokous järjestetään 9.9.2008 Evianissa, Ranskassa. Huippukokouksen on määrä todeta EU:n ja Ukrainan välisten sopimusneuvottelujen tilanne ja tukea edistymistä niissä. Huippukokouksessa annetaan EU:n ja Ukrainan yhteisjulistus.

EU:n puheenjohtajamaa valmistelelee huippukokousta heinäkuun ulkoministerikokouksessa käydyin keskustelun pohjalta, ottaen huomioon syyskuun ylimääräisen Eurooppa-neuvoston päätelmät. Ukraina on toivonut kokoukselta erityisesti vahvaa viestiä maan eurooppalaisesta perspektiivistä ja konkreettisia päätöksiä viisumivapaudesta. EU:n sisäisen keskustelun sekä EU:n ja Ukrainan välisten sopimusneuvottelujen mahdollinen jatkuminen huippukokousta edeltävinä päivinä vaikuttaa huippukokouksen tuloksiin.

EU:n ja Ukrainan uusi laaja-alainen perussopimus (NEA)

Neuvottelut Ukrainan kanssa solmittavasta uudesta laaja-alaisesta perussopimuksesta (*New Enhanced Agreement, NEA*) aloitettiin maaliskuussa 2007.

NEA-neuvotteluissa on saavutettu sisällöllisesti merkittävää edistystä. Tavoitteena on neuvottelujen päättäminen vuoden 2009 loppuun mennessä.

Uuden sopimuksen tarkoituksena on syventää EU:n ja Ukrainan suhteita kokonaisvaltaisesti ja yli nykyisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen sisällön. Sektorikohtaiset sopimukset kytketään uuteen sopimukseen, joka tulee lisäämään mm. EU:n ja Ukrainan ulko- ja turvallisuuspoliittista vuoropuhelua, oikeus- ja sisäasioiden yhteistyötä sekä yhteistyötä energia-, liikenne- ja ympäristöasioissa. Sopimuksen ytimen tulee muodostamaan laaja vapaakauppa-alue (*deep Free Trade Area, DFTA*), josta EU aloitti neuvottelut Ukrainan kanssa helmikuussa 2008 sen WTO-jäsenyyden varmistuttua.

EU ja itäiset kumppanimaat

EU:n ja sen itäisten kumppanimaiden välinen yhteistyö nojaa Euroopan naapuruuspolitiikkaan. Yhteistyötä tullaan kehittämään edelleen kesäkuun Eurooppa-neuvostossa hyväksytyin itäisen kumppanuuden pohjalta. Myös Eurooppa-neuvoston ylimääräinen kokous 1.9.2008 korosti päätelmissään EU-Ukraina huippukokouksen tärkeyttä vahvistettaessa suhteita EU:n itäisiin naapureihin. Samalla se linjasi, että Euroopan unioni pitää entistä tärkeämpänä tukea alueellista yhteistyötä ja vahvistaa suhteitaan itäisiin naapureihinsa erityisesti naapuruuspolitiikan, Mustanmeren synergia-aloitteen kehittämisen ja itäisen kumppanuuden avulla, jota koskevan suunnitelman Eurooppa-neuvoston odotetaan hyväksyvän maaliskuussa 2009. Komissiota on pyydetty valmistelemaan asiaa koskevia ehdotuksia joulukuun 2008 Eurooppa-neuvostolle.

Suomi on määrätietoisesti kannustanut Ukrainaa EU-lähentymisessä ja työskennellyt sen eteen, että Ukrainalla säilyisi sen oma kehitys ja EU:n sisäisen tilanne huomioiden mahdollisuus tiivistää suhteita Euroopan unioniin. Ukrainan kanssa neuvoteltava uusi perussopimus toimii mallina myös suhteiden kehittämiseksi EU:n muiden itäisten kumppanimaiden, joita ovat Moldova, Armenia, Azerbaidzhan ja Georgia, kanssa. Myös Valko-Venäjä kuuluu potentiaalisesti samaan viiteryhmään, kun maa on valmis etenemään demokratia- ja ihmisoikeusuudistuksissa. Suomi on aktiivisesti tukenut Euroopan naapuruuspolitiikan, ml. itäinen kumppanuus, kehittämistä ja suhteiden syventämistä ja laajentamista ao. maihin. Lähtökohtana tässä tulee olla kunkin maan kehitystason ja erityispiirteiden huomioiminen.

Suomen kanta:

- ***EU-Ukraina huippukokouksen on annettava selkeä poliittinen signaali Ukrainan merkityksestä unionille. EU:n tulee kannustaa ja edesauttaa Ukrainan reformikehitystä ja lähentymistä unioniin.***

EU-Ukraina yhteistyösopimus nimi

- ***Suomi tukee EU:n ja Ukrainan uuden perussopimuksen nimeämistä assosiaatiosopimukseksi. Nimen tulee selkeästi heijastaa uuden sopimuksen luonnetta ja tarkoitusta syventää EU:n ja Ukrainan suhteita kokonaisvaltaisesti ja yli nykyisen PCA-sopimuksen sisällön.***

Ukrainan eurooppalaisesta perspektiivi ja EU:n sitoutuminen Ukrainan tavoitteisiin

- ***Ukraina on eurooppalainen maa, jolla tulee aikanaan olla mahdollisuus hakea EU-jäsenyyttä. Tulee tunnustaa Ukrainan luonne eurooppalaisena maana sekä sen Eurooppa-aspiraatioiden olemassaolo. Keskustelu Ukrainan mahdollisesta EU-jäsenyydestä ei kuitenkaan nyt ole ajankohtainen.***

EU ja Ukraina käynnistävät viisumidialogi

- ***Tuemme viisumivapausdialogin käynnistämistä Ukrainan kanssa. Dialogin kautta voidaan edetä mahdolliseen viisumivapauteen.***

Taloudellinen integraatio

- ***Suomi on katsonut, että taloudellisen integraation syventäminen Ukrainan kanssa on tavoiteltavaa. Tuemme tavoitetta EU:n ja Ukrainan välisestä laajasta ja kattavasta vapaakauppa-alueesta. Sopimuksessa tulee painottaa Ukrainan uudistusprosessin tukemista ja jo tehtyjen sitoumusten toimeenpanoa.***